

Bondpigan eller Spinnflickans visa

Nedtegnet av L. M. Lindeman i 1870

Lindeman utnyttet tiden godt når han var ute på sine innsamlingsferder. Ved notene til denne visa står det «Paa Trainet ved Fetsund». Han er på vei til Blaker for å samle melodier i Sørums og Gjerdrums og dette blir den første visa denne dagen. Det kan nok hende at den som sang visa for Lindeman kom fra hovedstaden siden han også har notert Kristiania på noten.

(Bilde: Hugo Kauffmann «Mädel am Spinnrad» 1904)

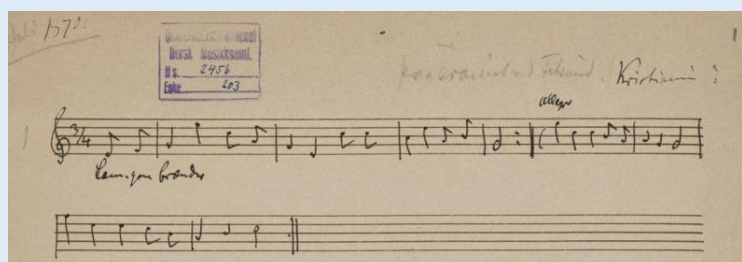

Visen er opprinnelig skrevet av den svenske forfatteren Pehr Thomasson og stod i hans utgivelse «Dikter» fra 1863. Den finnes også som skillingstrykk og er utgitt i flere visebøker under tittelen Spinnvisa. I den gule store viseboka kalles den «Rokken snurrer» – gammel folkelig vise. Teksten er gjendiktet på norsk og har nok levd sitt eget liv fra munn til munn. I den norske versjonen drister man seg til å pleie sin elskovslue, mens man i den opprinnelige teksten «Dansa utaf bara katten». Visas første vers er også gjengitt i Tilla Valstads roman fra 1933, «Teodora»:

«Når det led over jul, og alt gikk sin rolige gang, var det husflidens beste tid. Da satt Tea og Maien sammen med Andrine og Ingebjørg og klippet filler i det koselige kjøkkenet på Berg, der alt varså renskurt og blankpusset. Den vesle parafinlampen kastet et svakt skinn over gruppen midt på gulvet med de brokete fillenøster som vokste sig så store, at de rant ut av hendene på småjentene. På komfyren stod vannkjelen og dampet og sang. Snart var den i høieste fistel, snart i dypeste bas.

- Hu kommer vel jomfrua og ser til grautvannet sitt, sa Andrine og nynet på en vise.

*Rokken surrer, lampen brenner,
vinterkvelden er så lang.
Som en røk den dag forsvinner
under munterhet og sang.»*

Dette var nok en vise å drømme seg bort i. Vinterkveldene var lange og det var lenge mellom hver gang to kjærester møtte hverandre. Eller kanskje de ikke er kjærester. Kanskje piken ved rokken bare spinner sin egen historie – tenk om det kunne bli slik:

Rokken snurrer

Rokken snurrer, lampen brenner,
vinterkvelden er så lang.
Som en røk den snart forsvinder
under munterhetens sang.

Denne uke går som mange,
søndag blir det snart igjen,
da skal jeg til kirken gange,
treffer der min hjertens venn.

Først han hilser meg fra heien,
spørger derpå om jeg vil
gjøre selskap ham på veien,
og jeg svarer «Ja» dertil.

Hånd i hånd vi glade vandrer,
måskje kommer vi litt sent,
vi må tale med hverandre
om hva nytt som der har hendt.

Å hvor skal det vel bli herlig!
Når så prekenen er slutt,
kommer han til meg så kjærlig,
ja jeg teller hvert minutt.

Og så tale vi med gammen
om den skjønne, kjære tid
da vi skulle være sammen,
sette bo og gifte bli.

Dernest til min lune stue
sniker vi oss, han og jeg,
pleier der vår elskovslue
til det lysner over hei.

Akk, hvor skal det vel bli herlig;
som to duer i et tre,
skal vi, han og jeg, så kjærlig
skjemte, klappes, kysse, le.

Som en røk forbi er kvelden,
lampen slukkes, det er natt,
gjemt i sengen under fellen
drømmer jeg om hjertets skatt

Bondpigan

Råcken surrar, lampan brinner,
Vinterqvällen är väl lång,
Men likt rök den fort försvinner
Under arbete och sång

Hej, sjung hopp faderallalala,
hej, sjung hopp faderallalala.

Denna veckan går som många.
Söndag blir det snart igen.
Då får jag till kyrkan gånga,
Råka der min lilla vän.

Ack, hvad det skall blifva roligt,
När som gudstjensten är slut
Kommer han till mig förtroligt
Der vi möte stämt förut.

Helsar först på mig förlägen,
Frågar sedan, om jag vill
Gå ett stycke med på vägen
Och jag svarar ja därtill.

Hand i hand vi glade vandra,
Tala om hvad nytt som händt
Se'n vi sågo sist hvarandra
Och den saknad, som vi känt.

Språka om, hur vi med gamman
Likasom små snälla bi
Skola sätta bo tillsammans
När vi en gång gifta bli.

Sist till lekstugan i natten
Smyga vi oss, han och jag,
Dansa utaf bara katten
Tills det blifver ljusan dag.

Ack , vad det skall bliva roligt!
Liksom två små snälla bi,
Ordna vi vårt bo förtroligt
Så vi en gång gifta bli

Ack, hvad der skall blifva roligt!
Som två dufvor i ett träd
Skola han och jag förtroligt
Skämta, leka, kysse med.

Stanna, råck ... förbi är qvällen,
Slockna, lampa ... det är natt.
Gömd i sängen under fällen
Drömmer jag om hjertats skatt.